

El cirurgià que cantava

El doctor Broggi, que durant la guerra havia creat els quiròfans mòbils, no s'hi va pensar gaire

Foto: Wendy Scofield

Si la crònica familiar diu que tenia tretze mesos vol dir que estem parlant de l'abril de l'any 1952. Soc a la Clínica Quirúrgica de Lourdes (ara no existeix, hi ha una Residència Erasmus), al carrer del Torrent de l'Olla. Porto la cama esquerra enguixada perquè me l'he trencat. Ossos fràgils en una nena menuda però viva com una centella, a dir del personal de la clínica, compost majoritàriament de les monges anomenades *Serves de la Passió*. Jo mateixa els vaig explicar com m'havia trencat la cama.

La cama operada i embolicada amb aquell armament blanc i dur es va gangrenar. Què es devia fer malament perquè es produís aquesta infecció mortífera. El metge que m'havia atès, lluny d'esbrinar quina havia estat la mala pràctica que l'havia causat, se'n va desentendre. Glacial, i amb aquell punt d'indiferència inhumana que fa estremir, em va donar per morta: "No té pas salvació".

La meva mare plorava les llàgrimes que tenia i les que no tenia. Era una dona immersa en la pura desesperació. Les monges van baixar a la capella: amb la meva mare, resaven a la Mare de Déu de Lourdes: "Salva aquesta criatura innocent, salva aquest angelet", deien les monges en la seva fe, "quin mal ha fet, en aquest món, la meva filla", hi afegia la mare que no entenia el sentit d'aquell càstig, d'aquella plaga que li queia al damunt.

Un estudiant de traumatologia corria per la clínica fent pràctiques. En una d'aquestes visites va entrar a la meua habitació i va veure la meua mare plorant per la seva criatura desnonada. La cosa pintava malament, i tant. Però el jove va dir, decidit: "Morta per morta potser es pot provar de fer alguna cosa".

El jove estudiant va parlar amb el doctor Moisès Broggi, que anava un dia a la setmana a la clínica de Lourdes a operar. Després de ser depurat pel règim franquista, aquell bon republicà es va haver de retirar de l'Hospital Clínic, on exercia. Aleshores es prodigava en establiments com la Clínica de Lourdes, i era coneguda la seva enorme tasca assistencial. Conscient de les misèries derivades de la llarga postguerra, de la qual ell mateix era víctima, no sempre cobrava pels seus serveis.

El doctor Broggi, que durant la guerra havia creat els quiròfans mòbils, no s'hi va pensar gaire en veure la gravetat que m'afectava. Vestit encara de carrer, diu la crònica que va prendre el bisturí i va començar a tallar i a escatar la part gangrenada de la cama fins a deixar l'os viu. Mentre feia aquesta operació dràstica que, com en temps de guerra, significava o la vida o la mort en aquest cas d'una criatura, cantava fluixet, amb la boca closa, com per ell mateix, potser per animar-se, potser perquè el que feia, intentar posar remei a un impossible, li procurava una alegria íntima: "Mm mm".

Em van salvar de la mort la pietat d'un jove estudiant i un gegant de la medicina quirúrgica. Tant de bo sabés el nom de l'estudiant per agrair-l'hi. Al doctor Moisès Broggi i Vallès, cirurgià, pacifista i independentista, quan ja tenia vora cent anys i era la imatge d'una vellesa sàvia, en un sopar literari m'hi vaig acostar amb molta reverència i li vaig explicar aquesta història que va fer molt feliç al gran home que va salvar tantes vides, entre elles la meua. Encara li veig el somriure.